

Rikspolisstyrelsen
Per Thollin
Box 12256
102 26 STOCKHOLM

Ansökan om ändring av tillstånd enligt datalagen (1973:289)

Datainspektionens beslut

Datainspektionen lämnar Rikspolisstyrelsens (RPS) ansökan utan bifall.

Ärendets bakgrund

Datainspektionen uppmärksammades under 2005 på att RPS inte gallrade fingeravtrycksregistret och signalements- och känneteckensregistret. Med anledning av detta inledde inspektionen tillsyn mot RPS (dnr 698-2005 och 1939-2005). I tillsynsärendena kunde det konstateras att giltiga gallringsbestämmelser saknades för dessa register sedan polisregisterkungörelsen (1969:38) hade upphävts den 1 januari 2000.

I samråd med RPS utarbetades gallringsbestämmelser för de båda registren. Datainspektionen meddelade gallringsföreskrifter med stöd av 6 och 18 §§ datalagen den 1 december 2005 (fingeravtrycksregistret) och den 20 juni 2006 (signalements- och känneteckensregistret). På grund av signalements- och känneteckensregistrets ålderdomliga tekniska uppbyggnad meddelades på RPS begäran olika bestämmelser för de båda registren. Besluten har vunnit laga kraft.

I avsikt att följa upp RPS tillämpning av de meddelade gallringsbestämmelserna inledde Datainspektionen tillsyn mot RPS (dnr 1093-2007). Vid inspektion den 2 oktober 2007 framkom att RPS inte tillämpar de meddelade gallringsföreskrifterna. I samband med att RPS gavs möjlighet att inkomma med synpunkter på inspektionsprotokollet inkom styrelsen med den här aktuella ansökan.

RPS ansökan

RPS har ansökt om att följande gallringsföreskrifter skall meddelas.

Uppgift i fingeravtrycks eller signalementsregister om en misstänkt person skall gallras senast två år sedan förundersökning eller åtal mot personen lagts ned eller åtal ogillats.

Om den registrerade döms skall uppgifterna gallras när den registrerade fyllt 80 år eller avlidit. Uppgifterna kan också gallras efter ansökan från den registrerade.

RPS i huvudsak uppgett följande i sin ansökan. Teknisk bevisning blir alltmer betydelsefull när det gäller att klara upp brott. För att kriminaltekniken skall vara ett effektivt hjälpmedel för brottsupplärningen är det mycket viktigt att ha tillgång till registrerade uppgifter om fingeravtryck. Det skulle därför vara mer ändamålsenligt för polisens brottsutredande verksamhet att ha kvar uppgifterna i fingeravtrycks- och signalementsregistren under längre tid än vad som föreskrivs i polisdatalagen. Längre gallringsfrister skulle leda till ökade möjligheter att klara upp brott och även till att fria personer som är misstänkta för brott då de snabbt kan uteslutas. RPS har även uppgett att uppgifterna i de båda registren har stor betydelse för det internationella polisiära samarbetet varför en utgångspunkt vid utformningen av gallringsregler kan vara de regler som finns i de andra nordiska länderna.

Tillämplig lag

Fingeravtrycksregistret och signalements- och känneteckensregistret förs av RPS med stöd av tillstånd meddelat av Datainspektionen den 23 december 1974 (dnr 13066-74 respektive 13067-74). Enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till polisdatalagen (1998:622) gäller för de personregister som den 24 oktober 1998 fördes med Datainspektionens tillstånd bestämmelserna i datalagen (1973:289) till och med den 31 december 2007. Datalagen är således tillämplig beträffande de aktuella registren.

Skäl för beslutet

Vad RPS nu åberopar har i huvudsak redan anförts i tidigare ärenden hos Datainspektionen (se bland annat dnr 698-2005 och 1939-2005). Dessa synpunkter har också framförts av RPS vid remissbehandlingen av polisdatalagen (1998:622) (fingeravtrycksregistrets gallringsföreskrift är identisk med 31 § polisdatalagen). I proposition 1997/98:97 s. 111 anför statsrådet ”Ett fingeravtrycks- eller signalementsregister kommer [...] i huvudsak att innehålla uppgifter om den som är misstänkt eller dömd för brott. Det är därför naturligt att införa gallringsregler som motsvarar vad som gäller för misstänkta och dömda personer. [...] Vad bl.a. Rikspolisstyrelsen anför om att det finns ett behov av att bevara uppgifterna under längre tid föranleder inte regeringen till någon annan bedömning. Hänsynen till den enskildes integritet väger, enligt regeringens bedömning, tyngre. Om det inte längre finns anledning att bevara uppgifterna i ett misstanke- eller belastningsregister bör uppgifterna inte heller få finnas kvar i ett fingeravtrycks- eller signalementsregister eftersom dessa register huvudsakligen innehåller uppgifter om misstänkta eller dömda personer.”

Det har inte framkommit någonting som ger Datainspektionen anledning att nu göra en annan bedömning. Tvärtom anser Datainspektionen att de meddelade gallringsföreskrifterna är både ändamålsenliga och väl avvägda. Det är i detta sammanhang värt att notera att gallringsföreskrifterna redan idag medger långa lagringstider beträffande den som har döms för grövre brott och för de som återfaller i brott.

Med anledning av det anförda lämnar Datainspektionen RPS ansökan utan bifall.

ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag ni fick del av beslutet för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till regeringen för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt. Även Justitiekanslern får överklaga beslutet för att ta tillvara allmänna intressen. Tiden för överklagandet för Justitiekanslern räknas från den dag denne fick del av beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren, teamledaren Britt Marie Wester och juristerna Jens Västberg, föredragande, och Lars Söderberg.

Göran Gräslund

Jens Västberg

Kopia till:

1. Justitiekanslern, Box 2308, 103 17 STOCKHOLM
2. Riksarkivet, Box 125 41, 102 29 STOCKHOLM
3. Personuppgiftsombudet Mats-Ove Edvinsson, Box 122 56, 102 26 STOCKHOLM
4. Justitiedepartementet, Annika Waller, 103 33 STOCKHOLM